

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MAJA 1929 R.

NA OTWARCIE POWSZECHNEJ WYSTAWY KRAJOWEJ

Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu otwarta. Pan Prezydent Rzeczypospolitej obecnością swoją podkreślił wielkie znaczenie, jakie w całości warunków politycznych i gospodarczych naszego kraju posiada ta rewja dorobku polskiego, sprawdzian wysiłków twórczych za ostatnich lat dziesięć. Wystawa obrazuje wszystkie czynniki, jakie składają się na zespół istotnych wartości Polski. Zarówno rezultaty działalności gospodarczej, jak przejawy kultury polskiej znajdują wyraz na Wystawie. Jeżeli skalą wystawowych eksponatów mierzyć zakres dorobku polskiego, jeśli uprzytomnić, że wystawione objekty, zestawienia i wykresy wierne odtwarzają polską rzeczywistość — to przemówią one językiem cyfr nawet do najbardziej uprzedzonego widza, przekonają, że często pomniejszana polska rzeczywistość nie jest w istocie tak zła. Szerzenie defetyzmu, wrodzony pesymizm w stosunku do naszych poczyniń są wrodzoną wadą Polaka. Jeśliby Wystawa nie miała dać żadnego innego bezpośredniego efektu, niż tylko zbudzenie czy utrwalanie przekonania o wysokim w naszym kraju współczynniku przemiany potencjonalnej w kinetyczną energję — już wówczas możnaby uznać zasadniczy cel Wystawy za osiągnięty. Zważmy jednak, że Wystawa nietylko jest generalnym przeglądem polskiego dorobku, nietylko ma obrazować dokonane już wysiłki, lecz również zachęcić do pracy na przyszłość, przekonać przybyszów zdaleka, że Polska nie jest efemerydą, tworem przejściowym bez poważniejszego znaczenia. Wycieczki z zagranicy zapowie-

dziane są w licznym składzie; obok naszych rodaków-emigrantów, również cudzoziemcy zapowiedzieli swój przyjazd do Poznania. Zadanie Powszechniej Wystawy Krajowej dalej będzie spełnione, jeśli zdołamy przekonać zagranicę o tężyźnie naszego organizmu gospodarczego, o wysokim kamertonie, na jaki nastrojone są przejawy polskiej kultury. Nie bez znaczenia wreszcie pozostanie Wystawa dla podniesienia wewnętrznego spożycia wytworów przemysłowych.

Przemysł chemiczny wystąpił okazale. Zabiegi Zarządu Grupy Chemicznej, działającego na terenie Związku Przemysłu Chemicznego, uwieńczone są pomyślnym rezultatem. Odwiedzający Wystawę ma możliwość zdobycia całkowitego a w szczególności pogłębionego poglądu na rozwój i stan obecny polskiej wytwórczości chemicznej. Wystawiające firmy włożyły maximum wysiłku w racjonalny i dokładny pokaz wytwarzanych artykułów, zaś przygotowane przez Związek Przemysłu Chemicznego tablice ilustrują chronologiczny rozrost produkcji polskiej. Z zamieszczonego w niniejszym numerze spisu firm wystawiających wynika, że wszystkie nieomal poważniejsze firmy chemiczne wzięły udział w Wystawie, zaś brak kilku znajduje swój równoważnik w pokazie pokrewnych przedsiębiorstw.

Sąd Konkursowy zdecyduje w niedługim czasie, które z firm wystawiających mają być odznaczone, już teraz jednak stwierdzić można, że prawie wszystkie stanęły na wysokości zadania w pokazie przejawów swojej pracy.

SPIS FIRM WYSTAWIAJĄCYCH W PAWILONIE CHEMICZNYM P. W. K.

Nr. stoiska	Nazwa firmy
1.	Sp. z o. o. „Fosforyty Rachowskie”.
2.	Tow. Przetworów Drzewnych „Jarot”.
3.	Poturzyckie Zakł. Chem. „Wanda”.
4.	Zjednoczone Zakł. Terpentyn. „Terebenthen”.
6.	Zakł. Chemiczne „Grodzisk”.
7.	Chemiczny Instytut Badawczy.
8.	Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu.
9.	Sp. Akc. „Azot”.
10.	Zakłady Elektro.
11.	Tow. Akc. „Elektryczność”.
12.	Sp. Akc. „Oswag”.
13.	Sp. Akc. „Lignoza”.
14.	Związek Koksowni.
15.	Sp. Akc. „Przemysł Chemiczny w Polsce”.
16.	Zakłady Solvay w Polsce.
17.	Laboratorium Chem. Farmaceutyczne Jan Gessner.
18.	Fabr. Chem. „Wola Krzysztoporska”.
19.	Pabjanickie Tow. Akc. Przemysłu Chemicznego.
20.	Tow. Akc. „R. Barcikowski”.
21.	Sp. Akc. „L. Spiess i Syn”.
22.	Tow. Przemysłu Chem. Farmaceutycznego Magister Klawe.
23.	Fabryka Farb i Lakierów „Nobiles”.
25.	Olejarnia Szamotuły.
26.	Sp. Akc. J. D. Potoka Synowie.
29.	Warsz. Tow. Akc. „Motor”.
31.	Fabr. Ultramaryny Setzer i Werner”.
32.	Zakł. Chem. Jan Krause i Ska.
33.	Fabr. Farb „Zawodzie”.
34.	Zakł. Chemiczne J. M. Wendisch.
35.	Zakł. Przem. Chem. „W. Karpiński i W. Leppert”.
36.	Fabr. Chem. „Akwawit”.
37.	Fabr. Lakierów i Emalji „Czechowicz & Pajewski”.
38.	Fabr. Wyrobów Kork., Materiałów Izol. i Chem. „Rosicki, Kawecki i Ska”.
39.	Polska Fabryka Farb „Edward Lutz”.
40.	Wielkopolska Fabryka Farb.
41.	Fabr. Farb i Lakierów „J. A. Krausse”.
42.	Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „Blask”.
43.	Sp. Akc. Przemysł Tłuszczowy „Schicht”.
44.	Fabr. Ultramaryny „Sommer & Nower”.
45.	Sp. Akc. „Strem”.
46.	Sp. Akc. „L. Spiess i Syn”.
47.	Sp. Akc. „Fr. Puls”.
48.	Sp. Akc. „Radocha”.
49.	Państwowa Wytwórnia Prochu w Zagórzdonie.
50.	Fabr. Perfum S. i M. Stempniewicz.
51.	Przemysł Superfosfatowy, Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Cho-

52.	rzowie, Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych. Fabr. Wyrobów Gum. i Azbestowych „Leonowit”.
53.	Fabr. Chem. „Ergasta”.
54.	Sp. z ogr. odp. „Elida”.
55.	Fabr. Perfum Henryk Żak.
56.	Fabr. Perfum „Angelus”.
57.	Warszawskie Laboratorium Chem. „Majola”.
58.	Georges Dralle.
59.	Sp. o. o. „Florange”.
61.	Fabr. Perfum „Falkiewicz”.
63.	Sp. z ogr. por. „Axela”.
64.	Tow. Akc. „R. Barcikowski”.
65, 66, 67.	Sp. Akc. „Odol Compagnie”.
68.	Lab. Chem. „Miraculum”.
69.	Sp. Akc. „Fornarina”.
70.	Fabr. Mydła „Szymon Munk”.
71.	Sp. z ogr. odp. „W. Adamczewski”.
73.	Przemysł Tłuszczowy „Schicht”.

W ŚRÓD KSIĄŻEK

Nakładem Banku Gospodarstwa Krajowego ukazało się zbiorowe opracowanie pod nazwą „Zagadnienie etatyzmu w Polsce”. Są to stenogramy przemówień, wygłoszonych na zebraniach u ks. Janusza Radziwiła w dniach 12 grudnia 1928 i 10 stycznia 1929. Wydawnictwo zasługuje na szczególną uwagę, gdyż zawiera oryginalne teksty mów, wypowiedzianych zarówno przez zwolenników jak przeciwników etatyzmu, stanowi więc obiektywny przyczynek do rzeczonożego zagadnienia.

Nakładem Związku Gospodarczego Gazowni wydano książkę p. Inż. Józefa Konopki p. t. „Gazownictwo polskie i jego rozwój w świetle liczb i wykresów”. Jest to pierwsza bodaj w Polsce źródłowo i gruntownie opracowana monografia gazownictwa. Kilkadziesiąt tablic statystycznych i wykresów pozwala na dokładne zorientowanie się rozwoju i obecnej sytuacji gazownictwa polskiego, nie tylko w zakresie gazu otrzymanego na drodze destylacji węgla, lecz również w zakresie gazów ziemnych. Uwagę interesujących się zagadnieniami polskiego przemysłu chemicznego gorąco polecamy to cenne wydawnictwo.

KRONIKA

Dn. 8 i 9 maja r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Tłuszczowej Związku Przemysłu Chemicznego, na którym rozważono szereg bieżących spraw, związanych z działalnością przemysłu tłuszczowego. Delegacja Sekcji w osobach pp.: Inż. J. Podraszki, Dr. Z. Klonowskiego, Inż. Szellenberga, Inż. S. Trockiego, Inż. T. Zamoyckiego była przyjęta przez Pana Ministra Rolnictwa, Karola Niezabytowskiego; przedstawiono postulaty olejarstwa, zwłaszcza w zakresie wysokich cel wywozowych na makuchy.

Sprawy przemysłu rafineryjnego przedstawione były Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu,

Inż. Eugenjuszowi Kwiatkowskiemu, przez inną delegację Sekcji Tłuszczowej. Obydwaj Ministrowie żywo zainteresowali się zagadnieniami tej ważnej gałęzi przemysłu chemicznego, obiecując poparcie właściwych postulatów.

Dn. 6, 7 i 8 maja r. b. odbyły się posiedzenia Państwowej Rady Spirytusowej, poświęcone specjalnie zagadnieniom spirytusu technicznego. Celem rozważenia wniosków, jakie były zgłoszone na Radzie w sprawie wyszukania źródeł taniego spirytusu, odprzedawanego później na cele przemysłowe — powołano specjalną Komisję, składającą się z przedstawicieli producentów, konsumentów oraz sfer naukowych.

Rada nie powzięła uchwał, wskazujących konkretną cenę spirytusu na poszczególne cele przemysłowe, lecz zdecydowała zasady, jakimi powinien kierować się Monopol Spirytusowy i Ministerstwo Skarbu przy ustaleniu tych cen. Wyrażono więc opinię, że należy pozostawić bez zmiany ceny spirytusu do wyrobu artykułów perfumeryjnych i kosmetycznych; obniżyć ceny spirytusu do wyrobu eteru, esencji i eterów, prochu do celów wojskowych; podwyższyć cenę spirytusu do wyrobu octu. Zdecydowano konieczność umieszczenia w cenniku spirytusu do wyrobu specyfików farmaceutycznych, przy czym cena powinna odpowiadać kalkulacji specyfików. Cena spirytusu do wyrobu sztucznego jedwabiu kolodjonowego powinna być ustalona w takiej wysokości, aby umożliwić prowadzenie tej gałęzi produkcji, zwłaszcza w zestawieniu z produkcją jedwabiu wiskozowego. Cena spirytusu do wyrobu lakierów i politur powinna pozostać bez zmiany, pod warunkiem odpowiedniego ukształtowania cen spirytusu eksportowego na te same cele.

Dn. 6 maja odbyła się w Min. Przemysłu i Handlu konferencja w sprawie zawarcia traktatu handlowego z Hiszpanją. Traktat oparty będzie prawdopodobnie na klauzuli największego uprzywilejowania bez ustalenia specjalnych stawek konwencyjnych.

W dniach 6—8 maja r. b. odbyły się posiedzenia Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej, na których przyjęty został w zasadzie projekt nowej taryfy przewozowej. Rada Kolejowa wypowiedziała się kategorycznie przeciwko zbyt wydatnej podwyżce kosztów przewozu, wychodząc z założenia, że może to spowodować poważne perturbacje w kalkulacji przemysłowej. Jednocześnie Komitet Taryfowy wyraził przekonanie, że wprowadzenie w życie nowej taryfy, z uwagi na wzrost kosztów przewozu, nie jest obecnie możliwe i raczej winno nastąpić z chwilą polepszenia się konjunktury gospodarczej, względnie najwcześniej po zbiorach — jeżeli wypadną one pomyślnie.

IX Kongres Chemii Przemysłowej, organizowany przez Sociéti de Chimie Industrielle w Pa-

ryżu, odbędzie się w roku bieżącym w Barcelonie, począwszy od dn. 13 października. Ponieważ Kongres zbiega się w czasie z Międzynarodową Wystawą w Barcelonie — będzie zapewne cieszył się jeszcze większą niż zazwyczaj frekwencją.

Ministerstwo Skarbu, uwzględniając podanie Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów, poczyniło następujące ulgi w zapłacie państwowego podatku przemysłowego: Zapłata różnicy między sumą zaliczek na rok podatkowy 1928, a kwotą podatku wymierzonego na rok podatkowy 1928 rozłożona została na dwie równe raty płatne 15 maja i 15 czerwca 1929 roku.

Zapłata pierwszej kwartalnej zaliczki na rok podatkowy 1929 została odroczonej do 15 lipca 1929 roku.

Zapłata drugiej kwartalnej zaliczki na rok podatkowy 1929 została odroczonej do 15 sierpnia 1929 roku.

Przy zapłacie podatku w powyższych terminach 14-dniowy termin ulgowy wpłaty bez liczenia kar za zwłokę nie stosuje się.

Co się tyczy państwowego podatku dochodowego, to zapłata połowy podatku na rok podatkowy 1929 obliczonego przez podatników — winna była być dokonana do dnia 30 kwietnia włącznie.

Dla osób prawnych, dla których pierwszą instancją wymiarową jest Izba Skarbowa, ta ostatnia na skutek podania może odroczyć zapłatę powyższej połowy podatku dochodowego. Gdyby w wypadkach uzasadnionych Izba Skarbowa odmówiła uwzględnienia podania, prosimy natychmiast zwrócić się do nas z przedstawieniem konkretnych okoliczności, abyśmy mogli interwenjować w Ministerstwie Skarbu.

Instytut Naukowej Organizacji (Warszawa, Mokołowska 51/53) zawiadamia, że skompletował całkowicie t. zw. „Inodexy”, które znajdują się już w sprzedaży w rozmaitych formatach i wielkościach. Instytut opracował własną konstrukcję systemu kart płasko-leżących, która znacznie pozostawia w tyle różne analogiczne konstrukcje zagraniczne, tak pod względem łatwości manipulacji, różnorodności zastosowań jak i tanioci. Podstawą konstrukcji „Inodexu” są dwie płyty bakelitowe z których każda zawiera kilkadziesiąt kartek; płyty połączone są mosiężnymi zawiasami w ten sposób, że tworzą otwieraną dwuskrzydłową książkę. W razie potrzeby zgrupowania większej ilości kart, dalszą oprawę stanowią pionowe szafeczki, zawierające kilka książek dwuskrzydłowych, wreszcie kombinacja kilku takich szafek. „Inodexy” mają zastosowanie w buchalterji, wszelkiego rodzaju księgowości przemysłowej i handlowej, inwentarzach, spisach, rachunkach, wykazach personalnych ruchu, korespondencji i t. d., znakomicie ułatwiając i upraszczając pracę.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	580 zł.
Alkohol metylowy techniczny	—
„ „ czysty 99%	—
Amoniak skroplony za 1 kg NH ₃	1,68
Azotniak mielony za 1 kg % N ₂	1,80
„ granulowany za 1 kg % N ₂	2.—
Azotan amonowy	103.60
Benzen handlow 90%	91
„ czysty	103
Bisulfat (kw. siarczan sodu)	22
Chlorek cynku (ług 50%)	55
Chlorek wapna bielący	40
Chlorek wapnia (CaCl ₂)	20—22
Chloroform czysty	900
„ „pro narcosi”	1.900
Fenol czysty	300
Fornalina 30%	280
Fosfory rachowskie surowe	3,50—4
Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé	319
„ techniczna	200
Karbid	58—62
Karbolineum	45
Klej kostny	295
Klej skórny	400
Krezol	140

Kwas azotowy 30° Bé w przel. na 100% HNO ₃	110 zł.
Kwas mrówkowy 85%	241
„ siarkowy 60° Bé	7,74
„ solny bez arsenu	16
„ octowy techn. 30%	130
Mączka fosforytowa rachowska 16,5% P ₂ O ₅	7,20—8,25
„ kostna odklejona 30% P ₂ O ₅	20
Naftalen surowy prasowany	34,50
„ czysty w łuskach	68
Octan sodu	160
„ ołowiu	270
Oleina zwierzęca destylat	300
„ saponifikat	290
Oleum 20%	20,85
Pirydyna czysta za 1 kg.	12
Smola preparowana	22
Siarczan amonu	43
Siarczek sodu 60/62%	70
Soda amonjakalna	25
„ kaustyczna	60
Sól glauberska kalcynowana niemielona	16
Stearyna	280
Superfosfat 16%	13,60—14,88
Toluen czysty	120

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg, loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdą rozumieją się wraz z opakowaniem

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Azbest w arkuszach, nici i sznury azbestowe, tkanina azbestowa:

„LEONOWIT” Sp. z ogr. odp. w Łodzi.

Barwniki i półprodukty organiczne:

Sp. Akc. „PRZEMYSŁ CHEMICZNY W POLSCE”, Zgierz, tel. Łódź 21-01 i Zgierz 19. Warszawa, tel. sprzedaż 108-09, informacje 204-49 i 56-99.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO”, Pabjanice, tel. Łódź 21-86.

Błękity Millori i paryski:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno tel. 12.

Chlorek wapna bielący:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno tel. 12.

Chlorek wapnia (CaCl₂):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Farmaceutyczne przetwory:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Sp. Akc. „SATURNJA”, Warszawa, Marszałkowska 138, tel. 78-40.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM” Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 160-80.

Jedwab sztuczny:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABU”, Warszawa, Wilcza 9^a, tel. 75-49.

Karbid:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94. Zakłady „ELEKTRO” Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Makuchy odolejone — kokosowy, lniany i rzepakowy:

(jako pasza dla bydła). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE” Będzin, tel. 90.

Novarsenobenzol:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Oleje kokosowy, lniany, rzepakowy i rycynowy:

(do celów technicznych i spożywczych) Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE” Będzin, tel. 90.

Phosphit:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN” Warszawa, Daniłowiczowska 16 tel. Centrala-Spiess.

Płyty uszczelniające czerwone, niebieskie i grafitowane. Szczeliwa wszelkiego rodzaju:

„LEONOWIT” Sp. z ogr. odp. w Łodzi.

Potaż żrący:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.

Siarka:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABU”, Warszawa, Wilcza 9^a, tel. 75-49.

Ślodka i włosie wiskozowe:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABU”, Warszawa, Wilcza 9^a, tel. 75-49.

Smola pierwszorzędowa:

Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 111-24.

Soda kaustyczna:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 18, tel. 34-94.

Stearyna:

Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Śrut rycynowy:

(jako nawóz sztuczny). Sp. Akc. „J. D. POTOKA SYNOWIE”, Będzin, tel. 90.

Żelazocyjanki sodowy i potasowy:

Sp. Akc. „AZOT”, Jaworzno, tel. 12.

Żelazokrzem 45% i 75%:

Zakłady „ELEKTRO”, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

Wychodzi 1-go i 15-go każdego miesiąca

Wydawca: w imieniu Związku Przemysłu Chemicznego Rzeczypospolitej Polskiej — Dyrektor Związku, Inż. EDMUND TREPKA.

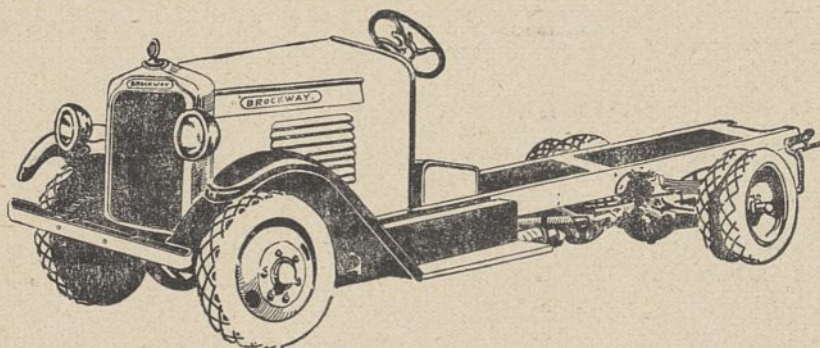
Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI.

Drukarnia „Rola” J. Buriana, Mazowiecka 11

BROCKWAY

TO NAJLEPSZE AMERYKAŃSKIE PODWOZIA CIĘŻAROWE

OGROMNA ROZPIĘTOŚĆ SKALI NOŚNOŚCI (OD 1^{1/2} DO 8 TONN)
I WIELKA ROZMAITOŚĆ TYPÓW (BLISKO 70). :: :: SPECJALNE
TYPY DLA POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁÓW PRZEMYSŁU

Informacji udzielają i demonstracje uskuteczniają zastępstwa rejonowe:

Warszawa — „Motor Traders”, Ogród Saski,
przy Placu Żelaznej Bramy

Łódź — „Sair”, Narutowicza 32

Białystok — „Drosexauto”, Sienkiewicza 12

Poznań — Szafarkiewicz i Menzel, Wały

Wazów 22

Gdańsk — Otto Albert, Langemarkt 33 34

Wielce — Karczowska 9, tel. 2-21

Wrocław — 3 Maja 38

Lwów — Batorego 34, tel. 8-79

Wilno — Mickiewicza 23

Radom — Żeromskiego 41, tel. 1-48.

TOWARZYSTWO SOSNOWIECKICH FABRYK RUR I ŻELAZA

SP. AKC.

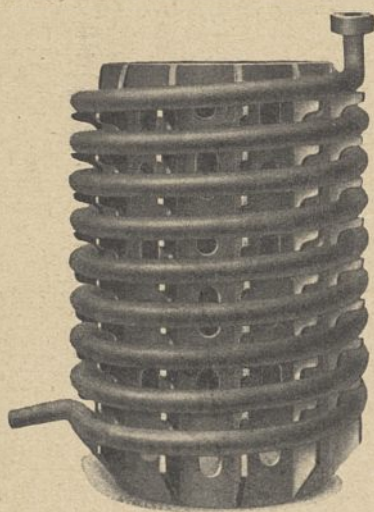
ZARZĄD GŁÓWNY I BIURO SPRZEDAŻY:
WARSZAWA, MAZOWIECKA 7, TEL. 51-61 i 67-27

ZAKŁADY W SOSNOWCU I ZAWIERCIU WYTWARZAJĄ:

Rury bez szwu i spawane do gazu i wody czarne i ocynkowane, łączniki do nich, rury do kotłów różnych systemów, cienkościennie do wyrobu mebli, rowerów, aeroplanów, różnych aparatów, do kanalizacji wzamian lanych, parowozowe i inne. Wężownice z rur bez szwu wszelkich kształtów i wymiarów. Słupy rurowe do lamp łukowych, tramwajów, telefonów i telegrafu. Blachy żelazne i stalowe. Beczki stalowe do płynów pomalowane i ocynkowane. Kłocce (bloki) stalowe i żelazne z pieców „Siemens-Martin”. Żelazo handlowe wszelkich fasonów i stal. Żelazo do wyrobu podków. Złącza i podkładki do szyn normalnych i lekkich. Szyny lekkich typów. Wały stalowe. Walcówkę do wyrobu gwoździ i drutu. Żelazo do wyrobu podkowiaków (hufnali). Żelazo na nity i śruby. Żerdzie wiertnicze i druty pompowe. Lemieszce, odkładnie i płozy do pługów. Odlewy stalowe. Stal specjalna z elektryczn. pieców.

HRUSZOWSKA FABRYKA WYROBÓW KAMIONKOWYCH S.A.

HRUŠOV NAD ODROU CZECHOSŁOWACJA

Kwasoodporne wyroby kamionkowe dla wielkiego przemysłu chemicznego

Aparaty, zbiorniki, maszyny, pompy centryfugalne i tłokowe, rurociągi, węzownice, ekshaustory, przetłoczniki automatyczne, grusze cisnące, emulzery, inżektory, zawory i t. p. Kwasoodporna szamota, ogniotrwała szamota. Szamota dla wurników celulozy, kamienie dla wurników celulozy i t. p. Młyny bębunkowe z twardej kamionki. Płyty do filtrowania papieru.

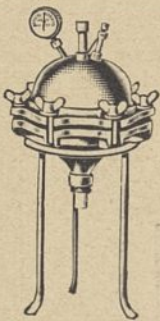
Reprezentacja: B./T. Inż. JÓZEF ELTERMAN, Warszawa, Chmielna 27, tel. 188-10

ZAKŁADY ELEKTRO W ŁAZISKACH GÓRNYCH

SKŁADAJĄCE SIĘ Z ELEKTROWNI O MOCY 110,000 KVA
I FABRYKI **ELEKTROTERMICZNEJ** O MOCY 12,000 KW

WYTWARZAJĄ:

Prąd elektryczny,
karbid,
żelazo-krzem o zawartości 20%, 45%, 75%
i 90% Si, **żelazo-glino-krzem** i inne aljaże żelaza, **smole**
pierwszorzędową oraz **wapno** do celów
chemicznych i budowlanych.

AUTOKLAVEN-VERTRIEB W. PFLUGBEIL & Co

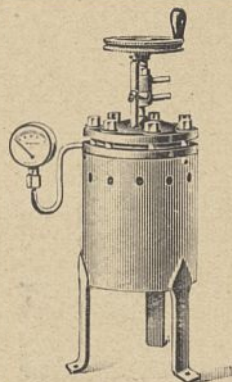
BERLIN N 65, SELLERSTR. 34

ADRES DLA DEPEZ: DIGESTOR BERLIN

DOSTARCZA PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI AUTOKLAWY LA-
BORATORYJNE I STERYLIZACYJNE, JAKOTEŻ INNE APARATY
LABORATORYJNE WŁASNEJ FABRYKACJI.

DOSTAWCA POLSKICH PAŃSTWOWYCH ZAKŁADÓW
NAUKOWYCH I LABORATORJÓW PRZEMYSŁOWYCH.

ILUSTROWANY KATALOG WYSYŁAMY BEZPŁATNIE.

**Szklane
naczynia do
przesytek**

Potrzeby laboratoryjne
całkowite urządzenia laboratoryjne

**Flaszki z napisami
trawionymi**

VEREINIGTE LAUSITZER GLASWERKE
A. G.

BERLIN SO. 36.

projektu **HYGIE** warszawa
pawilonów wystawowych **arab** boduena 1
tel. 225-04

TOWARZYSTWA

LURGI

FRANKFURT NAD MENEM

**INSTALACJE
ELEKTRYCZNEGO
OCZYSZCZANIA
GAZÓW**

**DLA WSZYSTKICH
GAŁĘZI
PRZEMYSŁU
CHEMICZNEGO**

SYST. COTTRELL-MÖLLER

**Piece mechaniczne do
prażenia :: Mechaniczne
piece sulfatowe ::
Budowa fabryk
superfosfatu ::
Urządzenia do
fabryk celulozy**

**Nowoczesne urządze-
nia fabryk kwasu siar-
kowego met. in-
tensywną s. Lurgi
i ulepsz. metodą
kontakt. s. Ten-
telew-Harmuth.**

**Spirale do wypełniania kwasowych wież absorb-
cyjnych — Urządzenia do spiekania rud systemu
Dwight-Lloyd — Aparatura chemiczna i cieplna**

REPREZENTACJA W POLSCE:

DOM HANDLOWY DANIEL KRAUSHAR S. A.

WARSZAWA, Skrzynka 104 — TELEFON 325-55 — Adres Telegraficzny NIEL.

Oszczędność i dobra organizacja pracy biurowej zapewniają rozwój i stwarzają dobrobyt.

REMINGTON

RACHUJĄCY I KSIĘGUJĄCY

Niezrównana maszyna do rachowania, Księgowania, sporządzania wszelkiego rodzaju zestawień, list płacy, wykonywująca automatycznie w jednym i tym samym czasie kilkanaście czynności buchalteryjnych. — Demonstrujemy na życzenie bez obowiązku kupna.

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE

BLOCK-BRUN

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA, HOTEL BRISTOL

ODDZIAŁY: Katowice, Kraków, Lwów, Łódź,

==== Poznań, Wilno, Gdańsk ====

POLECAMY ZE SKŁADU

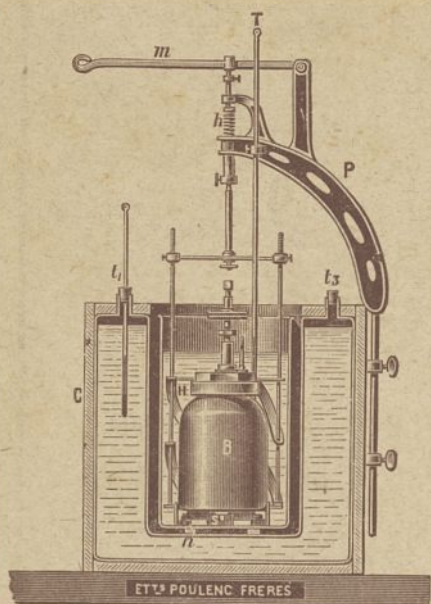

CHEMIKAŁJA DO ANALIZ
CZYSSTE I TECHNICZNE

PRZYRZĄDY I SZKŁO
„PYREX“ DLA LABORA-
TORJÓW CHEMICZNYCH
I BAKTERJOLOGICZNYCH

PRZYRZĄDY I CHEMIKAŁJA
DO KONTROLI TECHNICZNEJ

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ NA POLSKĘ
SZKŁA „PYREX“

PLINY MIANOWANE

ŚRODKI LECZNICZE I OPATRUNKOWE

dla ambulatorjów fabrycznych

ŚRODKI DEZYNFEKCYJNE dla przemysłu

ZAPRAWA PYŁOCHŁONNA powstrzymująca podnoszenie się
kurzu w salach fabrycznych

KWAS SIARKOWY, NAWOZY SZTUCZNE oraz

WSZELKIE PRODUKTY CHEMICZNE

do celów przemysłowych

PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE ZAKŁADY CHEMICZNE

LUDWIK SPIESS i SYN

SP. AKC.

WARSZAWA